

Universiteit Leiden

keuzevak telecomrecht

29 april t/m 27 mei 2011
Leiden

eLAW

LEIDEN

colleges en werkgroepen

- **vrijdag 29 april** 13.15–16.00 uur Inleiding en achtergronden, telecom business case [___] *Gerrit-Jan Zwenne*
- **vrijdag 6 mei** 13.15–16.00 uur toezicht en markttoegang [___] *Paul Knol*
- **dinsdag 10 mei** 11.15-14:00 uur infrastructuur en interoperabiliteit van netwerken en diensten [___] *Jaap Tempelman*
- **vrijdag 13 mei** 13.15–16.00 uur Werkgroep 1 [___] *Paul Knol*
- **vrijdag 20 mei** 13.15–16.00 uur Marktanalyses, aanmerkelijke marktmacht en algemeen mededingingsrecht [___] *Jaap Tempelman*
- **dinsdag 24 mei** 11.15-14.00 uur privacy, aftappen, cookies en maatschappelijke belangen *Gerrit-Jan Zwenne*
- **vrijdag 27 mei** 13.00–16.00 uur [B.017] Werkgroep 2 [___] *Paul Knol*

tentamen: vrijdag 10 juni van 9.00 – 12.00 [___]

Universiteit Leiden

Gerrit-Jan Zwenne

- eLaw@Leiden Universiteit Leiden
- Bird & Bird Den Haag

Bird & Bird

Universiteit Leiden

Inleiding, achtergronden en begrippen

keuzevak telecomrecht

Leiden 29 april 2011

eLAW

LEIDEN

www.mediaforum.nl

Mediaforum 7 / juli 2008
Tijdschrift voor Media- en Communicatierecht

> **Archief**
Zoek in het archief:
vul uw zoekterm in
> Uitgebreid zoeken

> Over deze website
> VMC
> Studiemiddagen
> 6 juni 2008
> 23 november 2007
> 1 juni 2007
> Colofon

Mediaforum nr 7/8:

Opinie
Vrijheid en noodzakelijkheid
Aernout Nieuwenhuis

Artikel
Opmerkingen bij het wetsvoorstel
Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens
Gerrit-Jan Zwenne en Aernout Schmidt

Artikel
Verleggingsregeling voor kabels wederom ter discussie in A12-geschillen
Arine van der Steur

Jurisprudentie
Nr. 23 GvEA EG 10 april 2008, Deutsche Telekom/Europese Commissie m.nt. E. Doing-Bierens
Nr. 24 Vzr: Rb.Amsterdam 15 mei 2008, De Roy van Zuydewijn/Het Parool m.nt. M. Kaaks
Nr. 25 Rb.Amsterdam 2 juni 2008, Strafzaak racistische uitlatingen
Nr. 26 Rb.Amsterdam 2 juni 2008, Strafzaak column Havana
Nr. 27 Rb.Den Haag 2 april 2008, Staat/KPN c.s.
Nr. 28 CBB 7 mei 2008, Nozema en Broadcast/OPTA m.nt. Q.R. Kroes

[download](#) (PDF, 1477 kb)

wachtwoord: [____]
gebruikersnaam: [____]

www.uitgeverijdenhollander.nl

Comité van aanbeveling
 mr. Chr.A. Alberdingk Thijm (SOLV/Advocaten en Instituut voor Informatierecht)
 mr. A.J.M. van Bellen (ECPNL)
 prof. mr. H. Frankan (eLaw@Leiden)
 prof. mr. drs. C. Stuurman (Van Doorne)

Redactiesecretaris
 mr. S.G. Ras (ICTRecht en DigiNotar)

Redactie
 mr. G.-J. Zwanne (Hoofdredacteur) (Bird & Bird en eLaw@Leiden)
 mevrouw mr. M. van der Linden-Smith (Universiteit Utrecht)
 mr. A.E. Lodder (CEDRRE.org en Computer/Law Institute)
 dr. L. Mommers (Legal Intelligence en eLaw@Leiden)
 mr. S.G. Ras (ICTRecht en DigiNotar)
 mr. B.W. Schorner (Consultant en eLaw@Leiden)
 mr. R.J.J. Westdijk (Kernedy Van der Laan)

Medewerkers
 mevrouw mr. S.H. Bol (CEDRRE.org)
 drs. J.J. Borking (Borking Consultancy)
 mr. F.J. van Eckhoutte (Advocatenkantoor Van Eckhoutte)
 ir. A.P. Engelfriet (Philips en beheerder van www.iumentis.com)
 mr. T.J. de Graaf (Mundialis en eLaw@Leiden)
 mevrouw mr. M.M. Groothuis (Universiteit Leiden)
 mr. R.H. van den Hoogen (Ministerie van Justitie)
 drs. R. van den Hoven van Ganseren (Switch Legal Advocaten en Computer/Law Institute)
 mr. J. Koster (De Brauw Blackstone Westbroek)
 mevrouw mr. L. Viergever (De Brauw Blackstone Westbroek)
 mevrouw mr. M. Viersma (Overheid)
 mr. H.S.A. Wijnands (DLA Piper)

Auteurs zijn deskundigen uit de praktijk en wetenschap die zich dagelijks bezig houden met uiteenlopende aspecten van internetrecht.

Tijdschrift voor
INTERNET-RECHT

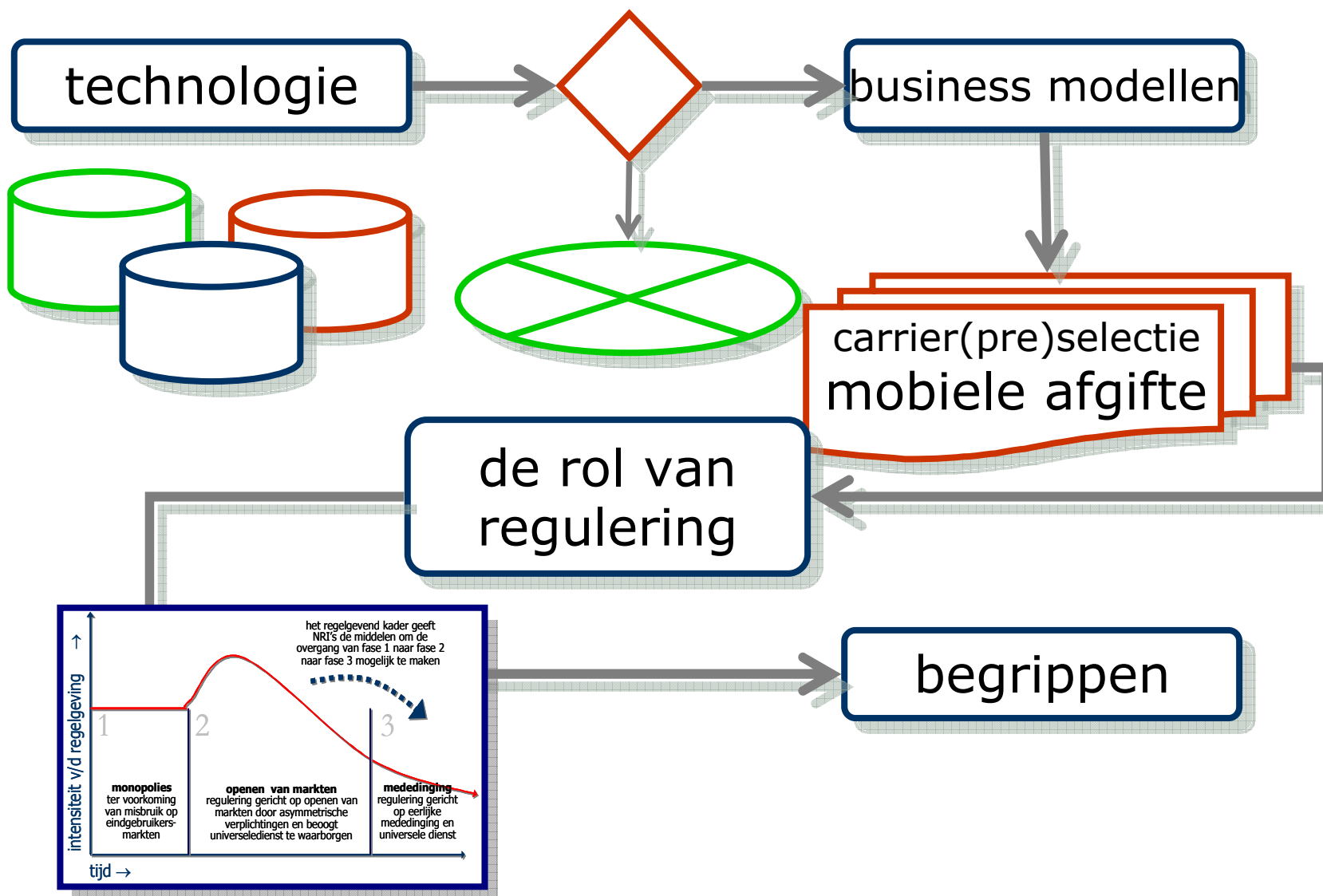
http://www

2002/58/EG
 google
 neutrality p2p
 spam poetry overheid.
 walled garden iDeal iTunes
 viral marketing XHTML cybercrime
 FttH open source Skype 2006/24/EG GUI
 https:// clickwrap bittorrent reputation
 management reversed search VeriSign
 blacklisting internet governance AdWords
 Mobile WiMAX Firefox xBox wikipedia
 SIDN Gaming Gambling user-generated

DEN HOLLANDER

stuur voor een gratis online abonnement vanuit je umail-account een e-mailbericht naar info@uitgeverijdenhollander.nl (o.v.v. studentabonnement)

roadmap

- inleiding
 - technology, business, contracts
 - telecom business models
 - Pretium Telecom
 - Mobile Termination
 - de rol van de regelgeving
 - ontwikkelingen sector en -regelgeving
 - de achterliggende gedachten en doelstellingen in de VS, EU en NL
- begrippen
 - elektronische communicatie, abonees, eindgebruikers en consumenten enz.

Universiteit Leiden

TECHNOLOGY BUSINESS contracts finance etc

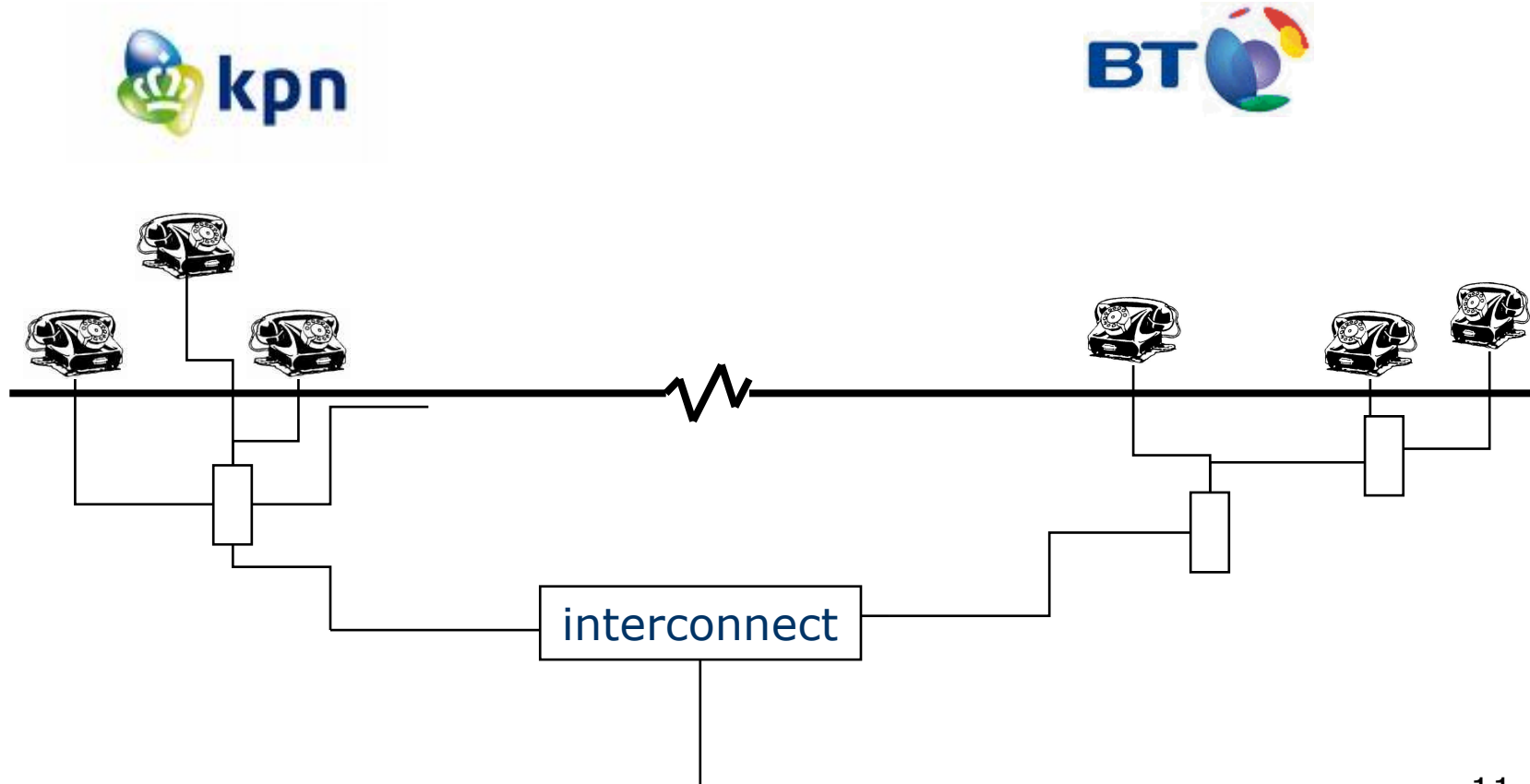
eLAW

LEIDEN

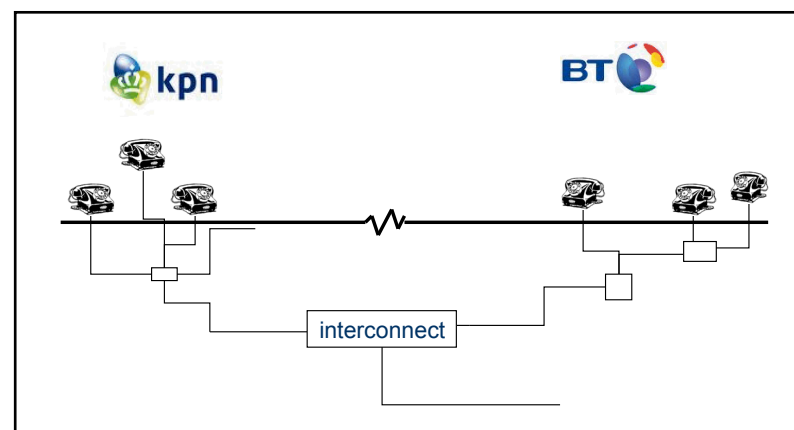
wat gebeurt er als je vast belt?

wat gebeurt er nog meer?

- KPN abonnee belt
 - betaalt abonnement
 - én verkeerskosten
 - de tikken
- BT abonnee wordt gebeld
 - betaalt abonnement
 - géén verkeerskosten

- én KPN betaalt aan BT
 - de kosten voor gebruik van BT-netwerk

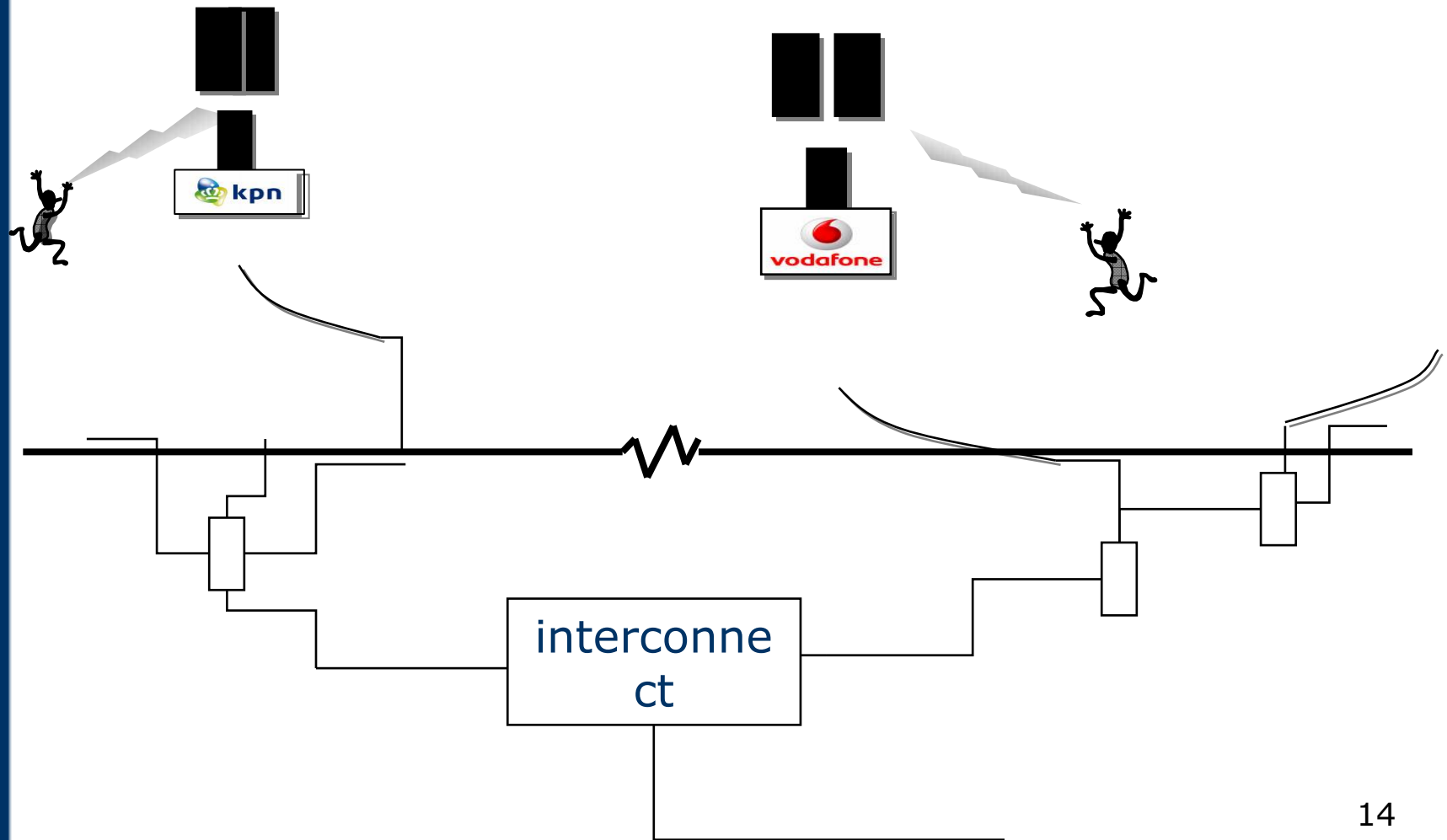

dimensies

- verkeer
 - hoe wordt het gesprek gerouteerd?
- financieel
 - wie betaalt voor wat?
- juridisch
 - wie heeft ten op zichte van wie aanspraken op wat?

wat gebeurt er als je mobiel belt?

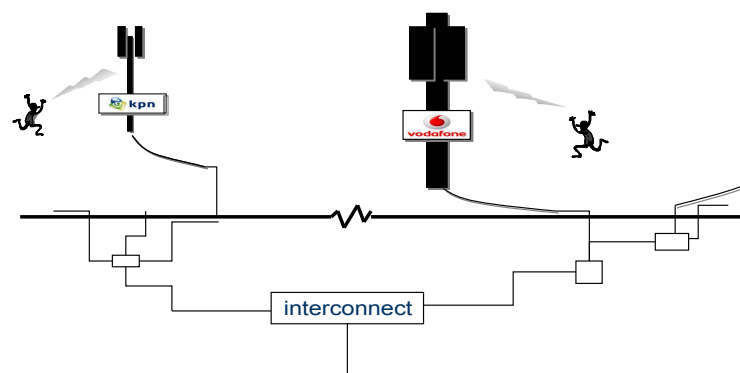
wat gebeurt er nog meer?

- KPN abonnee belt

-
-
-

- Vodafone abonnee

-
-

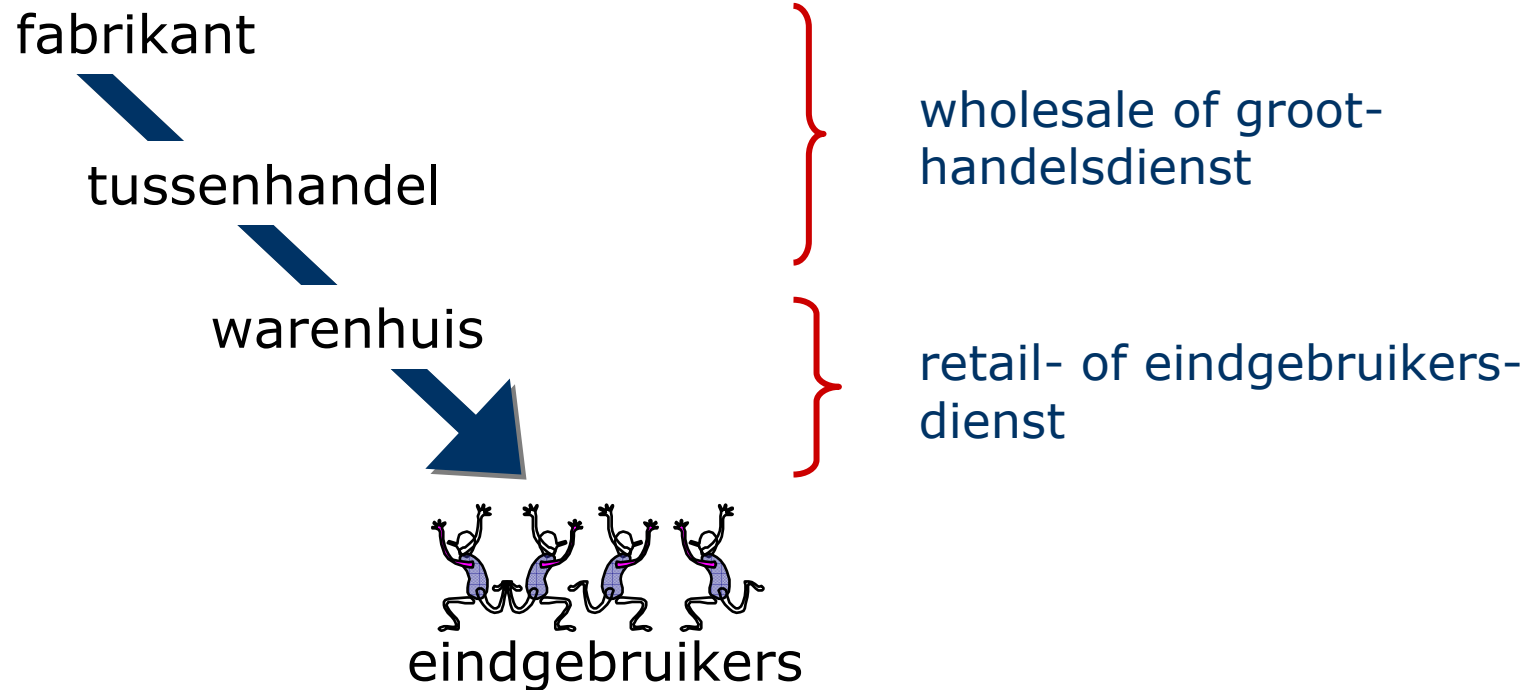

- én

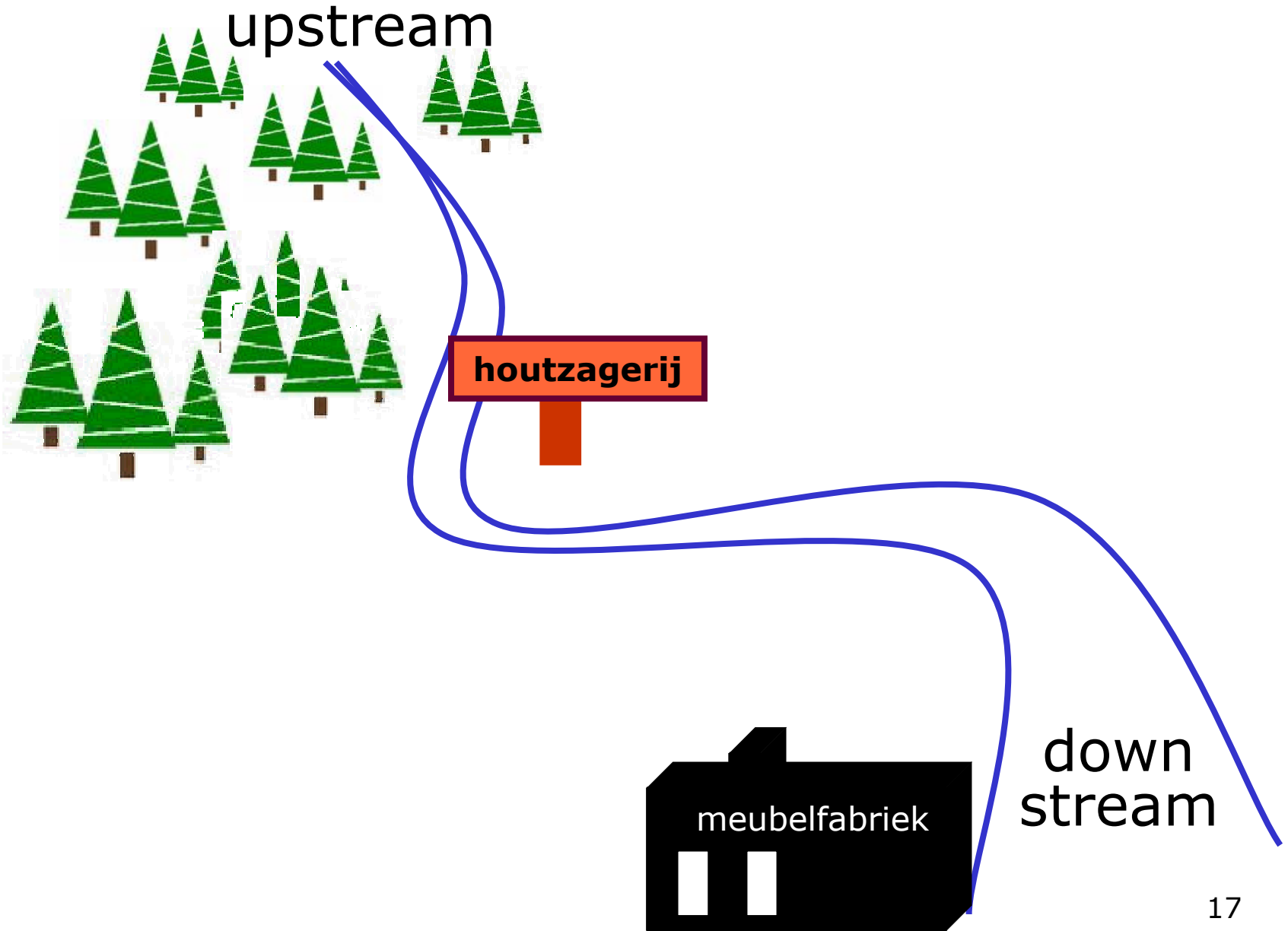
-
-
-

wholesale en retail

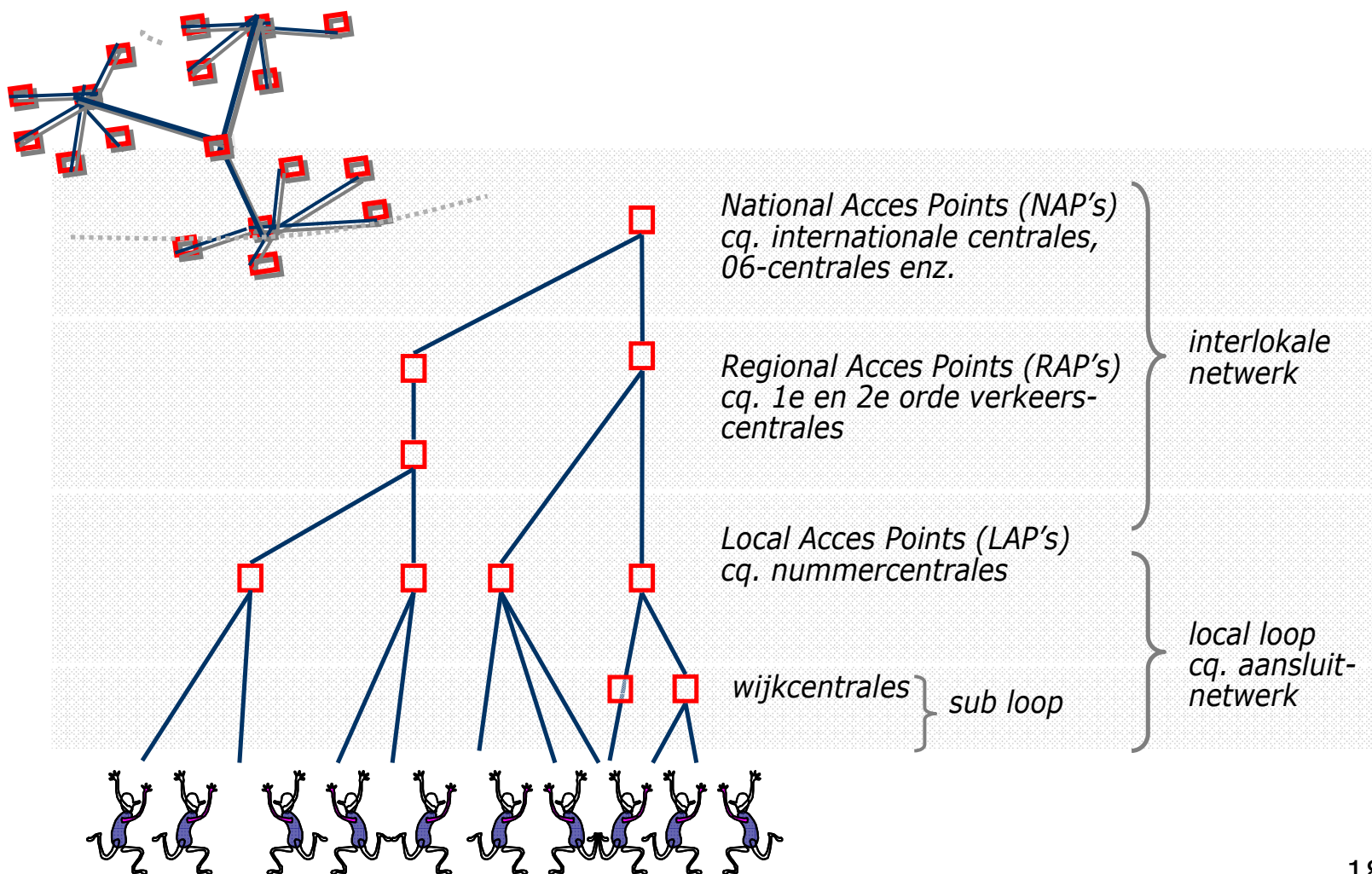

Let op! b2b kan *wholesale* of *retail* zijn maar b2c is altijd *retail*

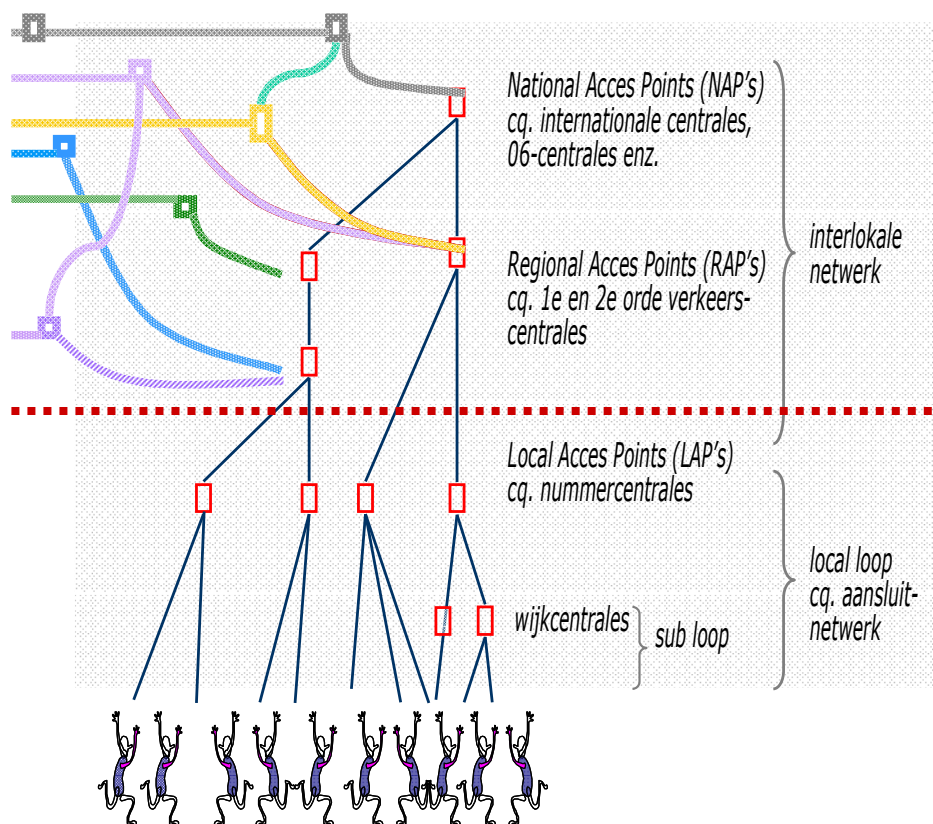

topologie (kpn) netwerk

alternatieve netwerken

alternatieve netwerken
beschikbaar:

Tele2, COLT, BT,
Priority, Verizon, etc

weinig alternatieve
netwerken beschikbaar:

alleen KPN en kabel, en
een beetje glas

BUSINESS CASE Pretium Telecom

'altijd bellen met de laagste
prijsgarantie'

Pretium Voice

Met Pretium Voice, carrierpreselectie van Pretium Telecom, belt u met de Pretium Garantie Voice die dubbel het verschil uitbetaalt als u niet de laagste telefoonrekening per maand heeft. U betaalt uitsluitend gesprekskosten achteraf. Dus geen enkel risico. Gebruikmaken van Pretium Voice is heel eenvoudig. U meldt zich bij Pretium Telecom aan en wij activeren Pretium Voice voor alle door u opgegeven telefoonnummers. Daarna worden al uw telefoongesprekken via Pretium Telecom gevoerd.

PRETIUM VRIJ

Onbeperkt bellen naar vaste nummers binnen Nederland

ELKE AVOND, IEDER WEEKEND

Voor slechts €3,75 per maand

"*carrierkeuze* houdt in dat een

*abonnee door middel van het kiezen van een additionele korte code (bijv. 16xy) oproepen kan laten verzorgen door een andere aanbieder dan waarbij hij abonnee is. [...] Ook *carriervoorkeuze* houdt in dat een abonnee via dezelfde aansluiting oproepen kan laten verzorgen door een andere aanbieder. Het verschil met *carrierkeuze* echter is dat een abonnee niet voor ieder gesprek een korte code hoeft in te toetsten om het gesprek te laten afwickelen door een andere aanbieder. Wel heeft hij de mogelijkheid om per oproep, door het draaien van een korte code, de voorkeuze te doorbreken."*

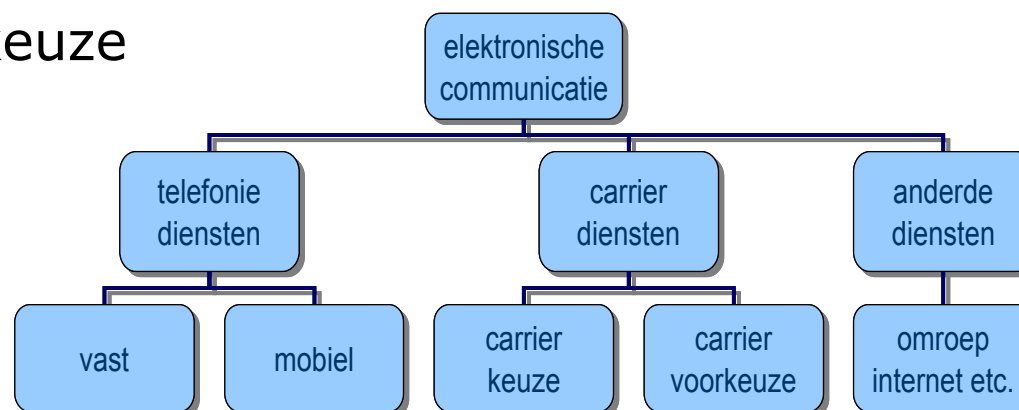
carrierselectie en carrierpreselectie (bellen – niet gebeld worden)

- carrier selectie
 - toets `1637' en je belt met Pretium
 - 1637 071 527 7873
- carrier preselectie
 - carriercode (`1637') standaard ingesteld
 - 071 527 7873
 - toets `1655' en je belt (weer) met KPN
 - 1655 071 527 7873

carrier- en telefoondiensten

- telefoondienst Art. 1.1x Tw
 - voor uitgaande én binnenkomende gesprekken
- carrierdienst Art. 1.1i BUDE
 - alleen voor uitgaande gesprekken
 - carrierkeuze
 - carriervoorkeuze

vraag

- de retail-carrierdienst van Pretium concurreert met de telefoondiensten van KPN...
- om haar eigen abonees haar retail-carrierdienst te kunnen aanbieden moet Pretium bij KPN wholesale-diensten inkopen...

→ waarom zou KPN deze wholesale-diensten aan Pretium verlenen?

vraag

- KPN levert Pretium de wholesale-dienst voor €25
- voor haar retail-telefoondienst brengt KPN €20 in rekening

→ wat betekent dit voor het business model van Pretium?

Universiteit Leiden

BUSINESS CASE

mobile terminating access

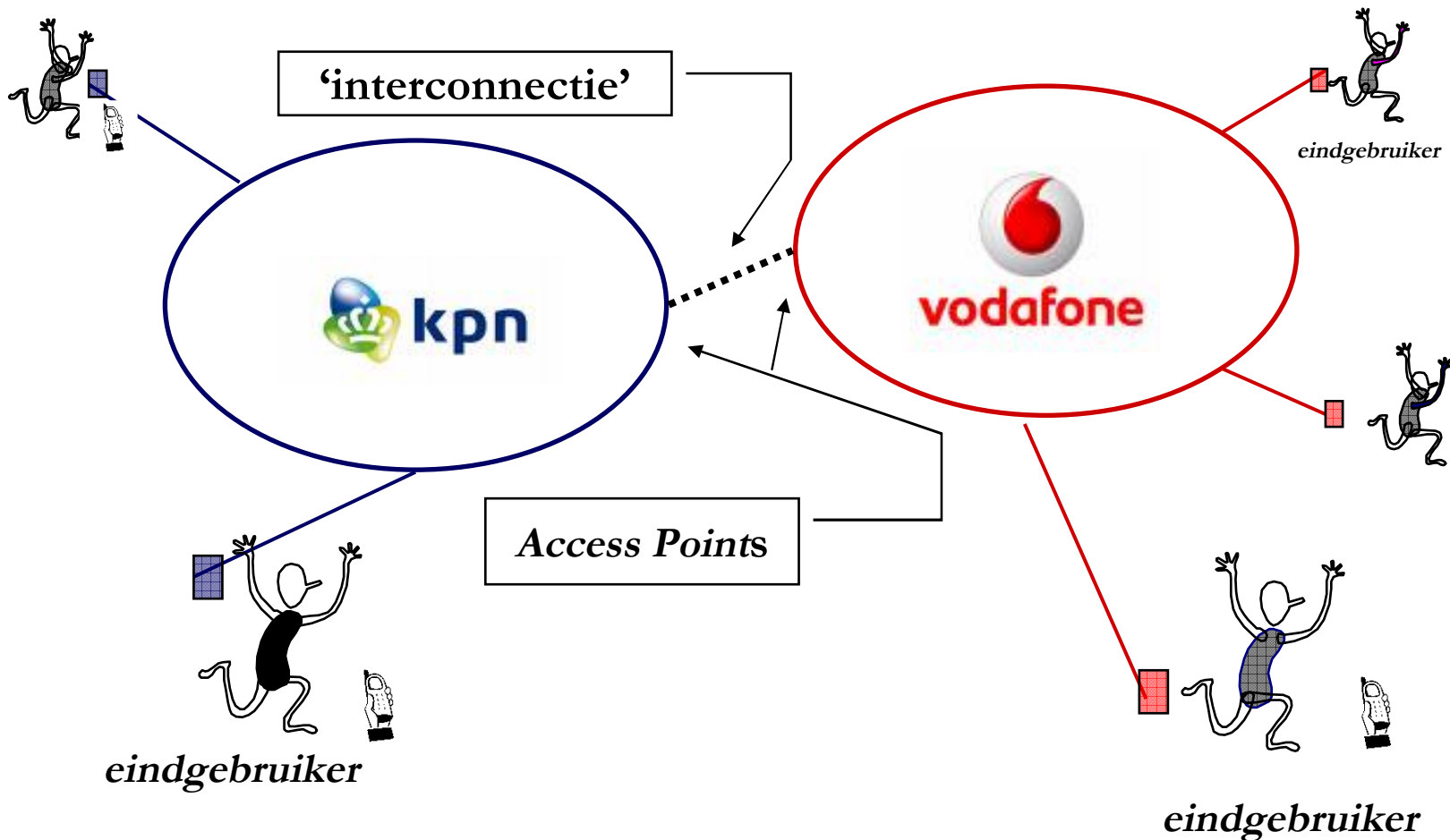
eLAW

LEIDEN

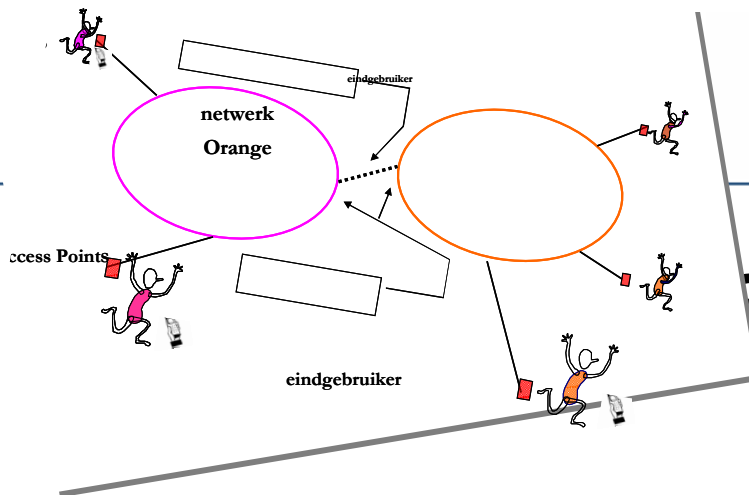
'interconnectie'

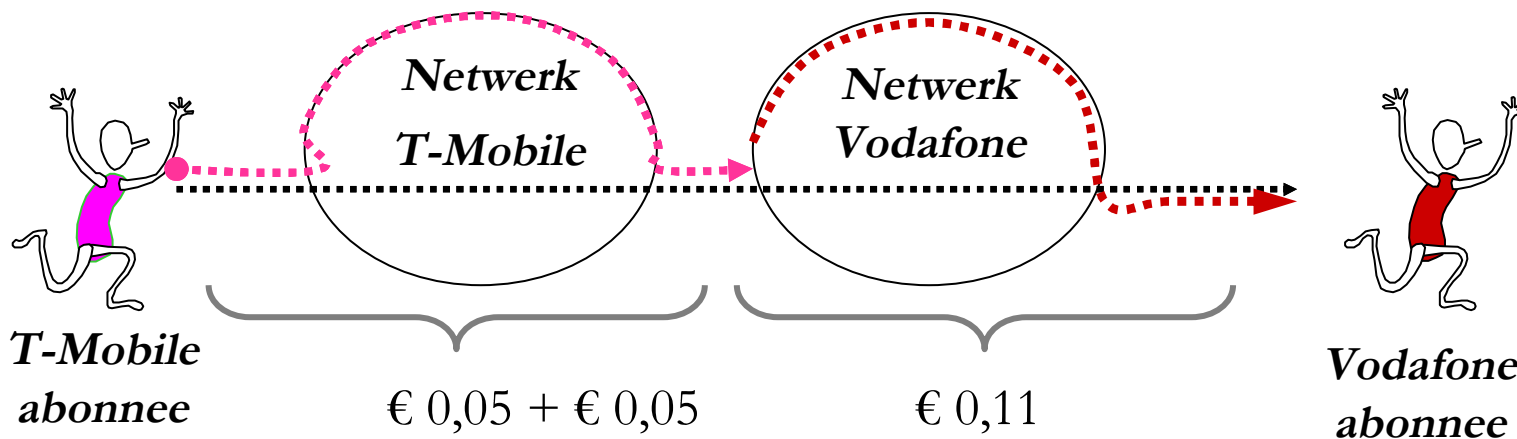
“calling party pays”

- uitgangspunt
 - de abonnee die belt betaalt gesprekskosten
- uitzonderingen
 - 0800-nummers
 - Collect Call
 - skype via 3G
 - gesprek naar nederlandse mobiel in buitenland

aflevertarieven

- Vodafone brengt aan T-Mobile wholesale-aflevertarieven in rekening voor afleveren ("termineren") van verkeer bij haar eigen Vodafone abonnees
 - Mobile Terminating Access ("MTA") tarieven
- T-Mobile berekent de wholesale-aflevertarieven door aan haar eigen T-Mobile abonnee (retailtarief)

telefoonrekening*)

startkosten gebruik	
T-Mobile netwerk ("on net")	€ 0,05
verkeerskosten gebruik	
T-Mobile netwerk ("on net")	€ 0,05
kosten "afleveren" gesprek naar Vodafone abonnee ("off net")	€ 0,11
Totaalkosten:	€ 0,21

*) fictieve bedragen

~~startkosten gebruik~~

T-Mobile netwerk ("on net") € 0,05

verkeerskosten gebruik

T-Mobile netwerk ("on net") € 0,05

kosten "afleveren" gesprek

naar Orange abonnee ("off net") € 0,11

Totaalkosten: € 0,21

vragen

*) fictieve bedragen

- hoe 'excessieve' afgiftetarieven te voorkomen?
- is dat een probleem? en voor wie dan?

het 'hoe en waarom' van sectorspecifieke regelgeving voor de telecomsector

vragen

wat maakt de elektronische
communicatiesector anders dan
andere sectoren? *nl. telecomwet*

waarom extra regels?

waarom aanmerkelijke marktmacht
en universele dienst? waarom is
toegang zo belangrijk

*antw. netwerksector,
maatschappelijk belang,
economie historisch enz.*

telecom business

- carrierkeuze en carriervoorkeuze
 - Tele2, Pretium enz.
- wholesale line rental
 - WLR
- adsl
 - Tele2, Online, BT enz.

carrierselectie (cs) en carrierpreselectie (cps)

maken deels gebruik van het telefoonnetwerk van KPN

versiteit Leiden

nl. het aansluitnetwerk ('the last mile' of ook wel 'the local loop')

vragen

waarom zou KPN aan Tele2 en
Versatel toegang tot haar
netwerk verlenen?

omdat het moet van
de Telecomwet

maar...

waarom dan? en
waarom vroeger niet?

in den beginne: de
'semaphore'

ca.1791

versiteit Leiden

LE

uitgangspunten 1900-1970

- telefonie 'natuurlijk monopolie'
 - gemiddelde kosten nemen af als er meer volume wordt gerealiseerd
 - dus één aanbieder is altijd efficiënter
- dus iedereen is beter bij één aanbieder
 - PTT Telecom, France Telecom
Deutsche Telekom enz.
- maar regulering is nodig voor optimale marktstructuur
 - apparaten, eindgebruikers-belangen & universele dienst
 - géén cherry-picking cq. cream skimming

**staats-
bedrijven
met
nationaal
monopolie
voor
telefonie**

versiteit Leiden

ontwikkelingen vanaf ca. 1970

- digitalisering
 - intelligentere netwerken
 - integrated services digital network ("ISDN")
 - taakgerichte netwerken
 - data-backbones (glas)
 - 'bypass' voor monopolie-netwerken
- convergentie
 - nieuwe (toegevoegde waarde) diensten
 - o.a. fax, datadiensten
 - vooral voor zakelijke markt en 'long distance'

nieuwe aanbieders
nieuwe diensten
nieuwe markten

concurrentie met
staatsbedrijven

Universiteit Leiden

staatsbedrijven
reageren met
kruissubsidie en
bundels van
gereguleerde en niet-
gereguleerde diensten⁴⁰

nieuwe uitgangspunten

- bevordering concurrentie door aanmoediging efficiënte investeringen in infrastructuur en steunen van innovatie
- ontwikkeling interne markt (EU)
- bevordering belangen van eindgebruikers wat betreft keuze, prijs en kwaliteit

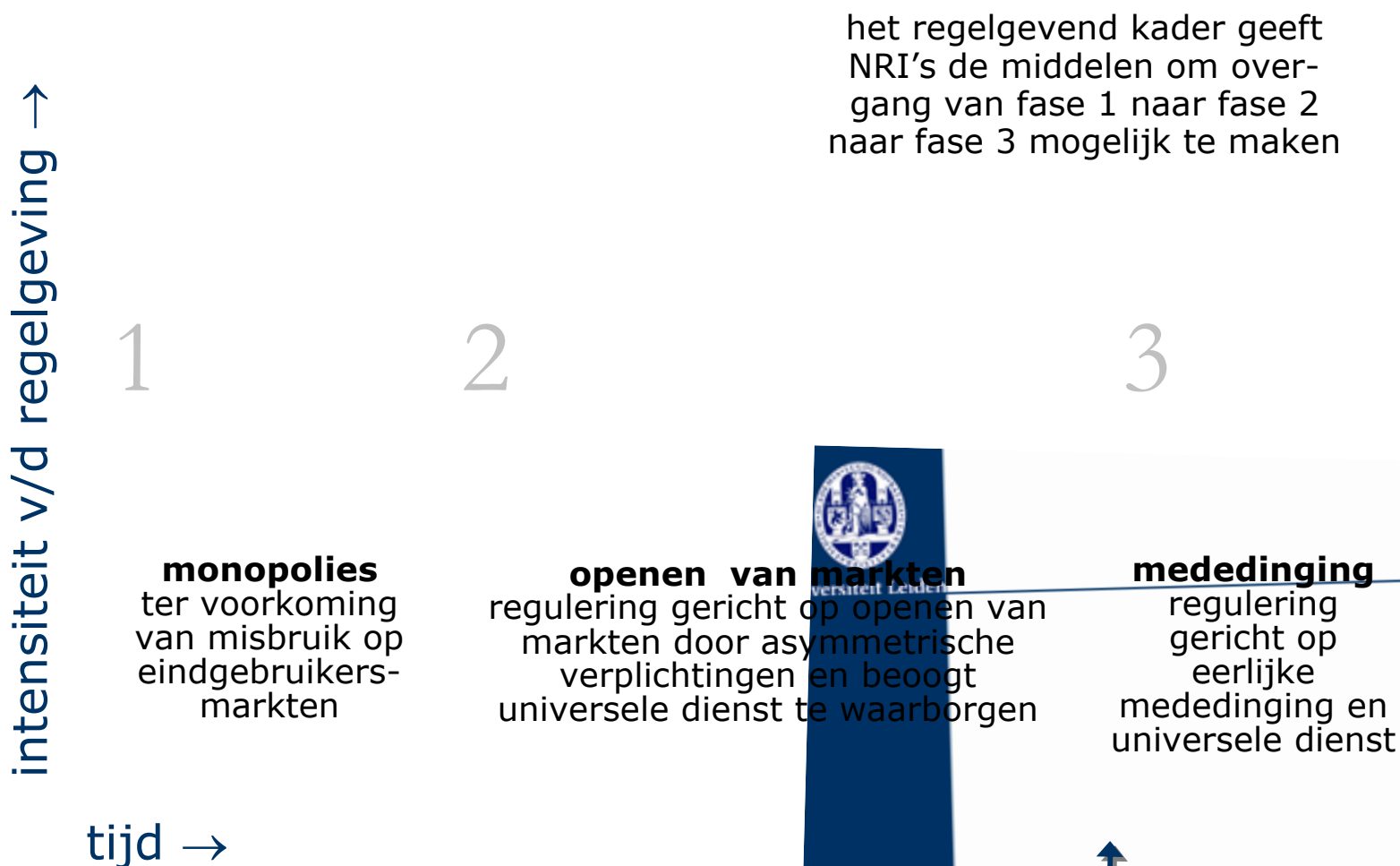
beleidsdoelstellingen van algemeen belang (zoals bijv. de bescherming van bepaalde consumentenbelangen) die niet door concurrentie (alleen) kunnen worden bereikt, worden door regelgeving en toezicht verzekerd.

MvT (28851) p.7

versiteit Leiden

op weg naar een gewone sector (en de rol van de regelgeving)

hoe het zo is gekomen (in de VS en de EU en in Nederland)

versiteit Leiden

ontwikkelingen VS

1875-85 American Telephone & Telegraph ("AT&T")

- Bell Company met American Speaking Telegraph Company

1963 Microwave Communications Inc.

- point-to-point radio-wave communications system for SME and truckers

1969-71 FCC's Decisions

- MCI Decision
- Specialized Common Carrier Decision
 - microwave towers (30 mile intervals) Chicago-St. Louis

1973-78 interconnect disputes

1974-84 anti-trust suits

1984 AT&T Divestiture

1996 Telecoms Act

*a law firm
with an
antenna on
top*

AT&T Divestiture

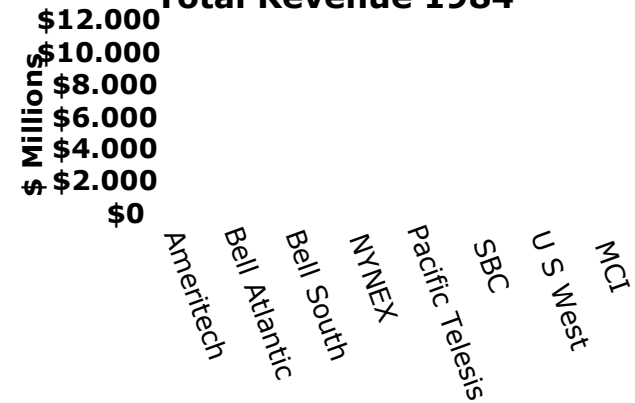
AT&T
 Long Lines
 Division
 (Long Distance)
 Bell Labs
 (R&D)
 Western Electric
 (Manufacturing)

data processing
 computer
 networking
 computer
 terminal sales

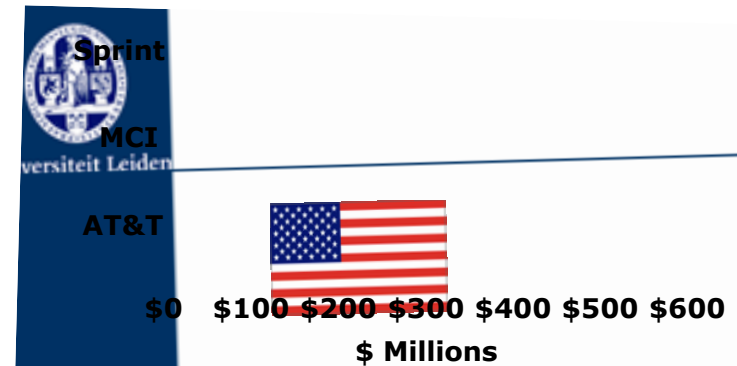
Regional Phone Service
 ("Baby Bells")

Ameritech
 Bell Atlantic
 Bell South
 NYNEX
 Pacific Telesis
 US West
 SBC
 Cummunications

**MCI and the Bells
 Total Revenue 1984**

Add Spending 1985

*AT&T still thinks
that MCI has done to
long distance
telecommunications
what Attila the Hun
did for urban
renewal*

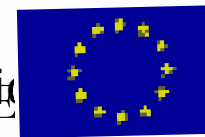
Bill McGowan
CEO MCI ca. 1985

grondslagen telecomregelgeving

- géén specifieke (telecom)bepalingen in EG-verdrag
- dus toepassing van de 'normale' instrumenten
 - harmonisatierichtlijnen
 - standaardisatie
 - open network provisions ("ONP")
 - vergunningen en machtigingen
 - universele dienstverlening
 - mededingingsrecht
 - invulling begrippen harmonisatierichtlijnen
 - vangnet

versiteit Leiden

Art. 81 - 82 EG

Groenboek Telecom 1987

- **verzelfstandiging PTT's**
 - los van de staat (min-of-meer)
 - in zelfstandige vennootschappen
- **privatisering**
 - vennootschappen naar de beurs
- **liberalisering**
 - staatsmonopolies geleidelijk afgebouwd
- **regulering**
 - sectorspecifieke regels
 - onafhankelijke toezichthouders
- **harmonisering**
 - toegang tot netwerken en diensten

regelgeving

1990 liberalisatie

- dienstenrichtlijn (90/388)
èn harmonisatie
- ONP-kader (90/387)
- telecom privacy (97/66)
- ONP-spraak (98/10)
 - enz.
- Vo. Ontbundele toegang
2887/2000

1999-2002 ONP Review

- kader-, toegangs-,
machtigings- en
universeledienstrichtlijn
- mededingingsrichtlijn
- e-communicatie en privacy

2006-2008 New Review

- Wijzigingsrichtlijnen
2010/136 en 2010/140

↑
het regelgevend kader geeft
NRI's de middelen om de
overgang van fase 1 naar fase 2
naar fase 3 mogelijk te maken

Universiteit Leiden

2

3

monopolies
ter voorkoming
van misbruik op
eindgebruikers-
markten

openen van markten
regulering gericht op openen van
markten door asymmetrische
verplichtingen en beoogt
universeledienst te waarborgen

mededinging
regulering gericht
op eerlijke
mededinging en
universele dienst

Fase 2 naar Fase 3₄₉

review - reform

- vereenvoudigen van de regelgeving
- techniekonafhankelijkheid
- heldere beleidsdoelen
- balans tussen flexibiliteit en rechtszekerheid
- toezicht zo dicht mogelijk bij de markt
 - dus geen Europese OPTA (..?)

Nederland

1852 Telegraafwet

- aanleg en exploitatie telegraaf door de Staat (behoudens 'Koninklijke magtiging')
- 1880 introductie telefonie

1904 Telegraaf&Telefoonwet

- exploitatie door Staat (behoudens concessie)

1989 Wet op de telecommunicatie-voorzieningen

- scheiding toezicht en regelgeving
- onderscheid netwerk, diensten en randapparatuur
- voortschrijdende liberalisatie
 - 'knippen, plakken en puzzelen'

1994 beursgang KPN

1998 splitsing KPN

- TNT Post Groep
- Koninklijke KPN

EU-richtlijnen

1989 randapparatuur

1990 diensten (beperkt)

1993 datatransport

1994 satelliet-communicatie

1995 kabelnetwerken

1996 mobiele communicatie

1998 telefonie en infrastructuur

versiteit Leiden

structuur Tw

markttoegang

registraties en nummers
graafrechten en
gedoogplichten
(hfdstk 2, 3 en 5)

maatschappelijke belangen

eindgebruikersbelangen
universele dienst privacy
aftappen enz.
(hfdstk 7, 9, 11, 13 en 14)

marktgedrag

interoperabiliteit
aanmerkelijke marktmacht
toegang
(hfdstk 6 en 6a)

overig

elektronische hand-
tekeningen toezicht en
handhaving, geschil-
beslechting, bezwaar en
beroep enz.
(hfdstk 2, 6b, 12, 15 enz.)₅₂

technologieonafhankelijkheid

- toekomstbestendigheid (dus: rechtszekerheid)

- regelgeving ziet op nieuwe technologie en toepassingen

- convergentie

- televisie over DSL
- internet over kabel
- spraak over DSL
- spraak over kabel
- breedband mobiel
- SMS voor vaste telefonie

vanwege de toenemende convergentie van de sectoren

telecommunicatie, media (waaronder omroep) en informatietechnologie

[moet] er een

gemeenschappelijk,

uniform regelgevend

kader komen voor alle

transmissienetwerken en diensten in deze sectoren

MvT(28851) p. 7

Universiteit Leiden

begrippen

versiteit Leiden

'elektronische communicatie'

"signalen overbrengen via kabels, radiogolven, optische of andere elektromagnetische middelen"

- overbrengen
 - iets wordt overgebracht van de éne plek naar de andere
- van signalen
 - geluiden, beelden, tekst enz. (data)
- langs elektronische weg
 - object (bericht, mededeling, beeld enz.) wordt omgezet en in elektronische vorm overgebracht

elektronische communicatienetwerken en diensten

- netwerk
 - transmissiesystemen (incl. routeren en schakelen), én
 - andere middelen die overdracht van signalen mogelijk maken via elektromagnetische middelen
 - d.w.z. telecom- en omroepnetwerken
 - ongeacht de aard van de overgebrachte informatie
- dienst
 - overbrengen van signalen via elektronische communicatienetwerken
 - gewoonlijk tegen vergoeding aangeboden
 - geen 'inhoudsdiensten' of 'diensten van de informatie-maatschappij' (art. 3:15d, derde lid, BW)

telefoon

- telefoonnetwerk
 - gebruik voor aanbieden telefoondiensten
 - ondersteunt de overdracht tussen netwerk-aansluitpunten van spraakcommunicatie
 - en ook andere vormen van communicatie, zoals fax en data
- telefoondienst
 - uitgaande én binnenkomende gesprekken
 - géén carrier-keuze en carriervoorkeuze

versiteit Leiden

Art. 1.1 *w* en *x* Tw

telefoon...?

Skype 'geval apart' voor Opta

20 oktober 2004. Het internettelefonieprogramma Skype valt wel en niet onder het toezicht van de Nederlandse toezichthouder Opta.

Het p2p-belprogramma Skype is een lastpak voor de regelgever. Zolang de - onderling gratis bellende - partijen maar dezelfde belsoftware gebruiken, valt het niet onder het toezicht van Opta. Opta: "De transmissie van de communicatie wordt niet door een dienstenaanbieder mogelijk gemaakt, maar door middel van de door de eindgebruiker zelf gedownload 'peer to peer' software."

Echter, sinds enkele maanden kunnen Skype-gebruikers ook naar vaste en mobiele telefoonnummers bellen. In die hoedanigheid is Skype wél een openbare elektronische communicatiedienst en valt derhalve onder het toezicht van Opta. De komende maanden moet blijken hoe de toezichthouder met deze schijnbare spagaat om moet gaan.

Skype wil in juli 2005 een beslissende nieuwe fase ingaan: gebruikers kunnen dan een eigen telefoonnummer aanvragen zodat ze op hun pc te bellen zijn. Hiermee wil het bedrijf zich in eerste instantie meer op de zakelijke markt richten. De nummers moet Skype ontvangen van de de Opta.

gebruikers en eindgebruikers

- gebruiker
 - natuurlijke of rechtspersoon die gebruik maakt van of verzoekt om een openbare elektronische communicatiedienst
 - in hoofdstuk 11 de 'gebruiker' een *natuurlijke* persoon die gebruik maakt van openbare elektronische communicatie-diensten zonder noodzakelijkerwijze op die dienst te zijn geabonneerd
- eindgebruiker
 - gebruiker die géén aanbieder is van openbare elektronische communicatienetwerken of diensten

Art. 11.1 *a* Tw

Art. 1.1 *n* Tw

Art. 1.1 *o* Tw⁵⁹

consumenten en abonnees

- consument
 - eindgebruiker die gebruik maakt van of verzoekt om een openbare elektronische communicatiedienst voor andere dan bedrijfs- of beroepsdoeleinden
- abonnee
 - natuurlijke of rechtspersoon die partij is bij een overeenkomst met een aanbieder van openbare elektronische communicatie-diensten voor de levering van dergelijke diensten
 - o.g.v. art. 11.8 betreft de abonnee bij abonnee-lijsten (art. 11.6) en ongevroegde communicatie (art. 11.7) uitsluitend een natuurlijk persoon

Art. 1.1 *q* Tw

Art. 1.1 *p* Tw⁶⁰

gebruikers
art. 11.1 jo 11.8

zakelijke
eindgebruikers

gebruikers
art. 1.1 *n* Tw

eindgebruikers
art. 1.1 *o* Tw

consumenten
art. 1.1 *q* Tw

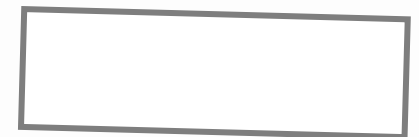
abonnees
art. 1.1 *p* Tw

aanbieders cq.
ondernemingen

abonnees
art. 11.1 jo 11.8

versiteit Leiden

iemand wil met je
daten! Bel snel!
0906 1324 (175ct
p.o.b)

- werknemer ontvangt SMS-bericht op
'gsm-van-de-zaak'
- BitTorrent-gebruiker geeft derden
(gratis) toegang tot ruimte op
harddisk van zijn thuiscomputer
- CPS-aanbieder koopt huurlijnen in
ten behoeve van de eigen
dienstverlening
- freelance journalist met een mobiel
abonnement

onderneming

- onderneming

- onderneming i.d.z.v. art. 81, eerste lid, EG-Verdrag

- d.w.z. *“eenheid die een economische activiteit uitoefent, ongeacht haar rechtsvorm of de wijze waarop zij wordt gefinancierd en ongeacht of er sprake is van winstoogmerk”*

- van belang is of de betreffende ‘economische activiteit’ in concurrentie met andere ondernemingen kan worden uitgeoefend

art. 1 f Med.wet

HvJ EG 23 april 1991, zk 41/90,

Jur. 1991, I-1979 Höffner 63

vragen?

versiteit Leiden

<http://zwenneblog.weblog.leidenuniv.nl>
gerrit-jan.zwenne@twobirds.com
@grrtjnzwnne